

**ТЕХНИЧЕСКА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
„НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ”**

2400 гр. Радомир, общ. Радомир, обл. Перник, ул. “Цар Освободител” №1,
тел.: 077780559, www.tpg-radomir.com, e-mail: info-1403656@edu.mon.bg

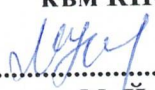
УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР
Д-Р МАРИЕТА ГОЦЕВА

СЪГЛАСУВАНО:

За СО на СБУ

към КНСБ

.....
инж. М. Йорданова
Председател

За СО на Синдикат „Образование”

КТ „Подкрепа“

.....
Ю.Ситарски
Председател

**ПРАВИЛНИК
ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА
ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД
В ТЕХНИЧЕСКА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
„НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ”
ГРАД РАДОМИР**

ЗА УЧЕБНАТА 2024/ 2025 ГОДИНА

Настоящият Правилник е изготвен въз основа на Закон за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд, Инструкция на МОН за изискванията на безопасни условия на възпитание, обучение и труд; Наредба за условията и реда за провеждане на обучение и инструктажи на работници и служители по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, Кодекс на труда и всички действащи правила за безопасни условия на труд и Закон за защита при бедствия, аварии и катастрофи.

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този правилник се определят основните безопасни изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност в ТПП "Н.Й.Вапцаров" гр.Радомир, за да се предотвратят трудови злополуки и заболявания, на учениците и персонала, в процеса на теоретичното обучение, учебната и производствена практика, при извънучилищни дейности, при организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства и др.

Чл. 2. По смисъл в термина „безопасни условия на възпитание, обучение и труд” се включват и хигиенните условия и противопожарната охрана.

Чл.3. Правилникът е задължителен за всички участници в учебно-възпитателния процес, както и за лицата, които по различни поводи се намират на територията на училището, и урежда техните права, задължения и отговорности по осигуряване, контролиране и изпълнение на безопасните условия на възпитание, обучение и труд.

Чл. 4. Освен изискванията на този правилник трябва да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и ведомствени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на извършваната дейност.

ОБЛАСТ И РЕД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВИЛНИКА

Чл.5. Правилникът се утвърждава от директора на училището. Актуализира се при разкриване на нови работни места, кабинети, при изменение на правилата и нормативните изисквания.

Чл.6. Познаването и точно спазване на изискванията на настоящия правилник е задължително за учениците, педагогическия персонал и непедагогическия персонал. Забранено е изпълнението на заповеди и на указания, които противоречат на правилника.

Чл.7. В училището се създава организация за запознаване на учениците, педагогическия, непедагогическия персонал и родителите с правилника.

Чл.8. Отговорност за изпълнението на правилника носи училищното ръководство. В случай на виновно неизпълнение директорът налага дисциплинарни наказания по установения в КТ ред.

**ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ОТГОВОРНОСТИ И ПРАВА НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА И УЧАЩИТЕ СЕ ЗА
ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ И ПРАВИЛА НА
ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД.**

Чл.9. Задълженията, отговорностите и правата по този правилник се вписват като анекс към длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните и трудови процеси.

Чл.10. ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ОТГОВОРНОСТИ И ПРАВА НА ДИРЕКТОРА:

1. Директорът има следните задължения:
 - 1.1 Разработва Правилник за осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение и труд, който се утвърждава не по-късно от началото на учебната година и се представя в РУО при заверката на Образец №1.
 - 1.2 Организира запознаването на учениците, персонала и родителите с Правилника в началото на всяка учебна година и го актуализира при промяна на нормативната уредба, структурата на работните и учебни места, при нови учебни дейности, нови технологии, нови методики.
 - 1.3 Разработва и утвърждава не по-късно от началото на учебната година План за действия при бедствия, аварии и катастрофи.
 - 1.4 Осигурява пожарната безопасност чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби, предписания. Два пъти през учебната година осигурява провеждане на тренировки за действия при евакуация /пожар/, един път на шест месеца учебна евакуация при терористичен акт и един път през учебната година учебна евакуация за аварии и бедствия.
 - 1.5 Организира учредяването и осигурява обучение на членовете в групата по условия на труд в училището – включва Заповед за поименно определяне на представителите на ГУТ, подлежащи на обучение/.
 - 1.6 Осигурява обслужване на работещите в ТППГ "Н.Й.Вапцаров" – гр. Радомир от служби по трудова медицина - договор между работодателя и съответната СТМ.
 - 1.7 Утвърждава програма за предприетите мерки, определени срокове и отговорни лица за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска, както и начина на контрол за изпълнение на тези мерки, не по-късно от началото на учебната година.

- 1.8 Осигурява подходящо обучение по ЗБУТ, в съответствие със спецификата на всяко работно място и професия, контролира началните и периодични инструктажи по безопасност, хигиена на труда и пожарна безопасност на персонала и учащите се.
- 1.9 Задължително установява, разследва, регистрира и отчита всяка станала трудова злополука и известните му случаи на професионални заболявания по ред и начин, определен с отделен нормативен акт. При разследването задължително кани представители на работещите от ГУТ и на синдикалните организации. Поддържа регистър на трудовите злополуки.
- 1.10 Осигурява безопасна техническа експлоатация, поддръжка, ремонт, периодични прегледи, изпитвания на енергийните съоръжения.
- 1.11 Проучва, планира необходимостта и своевременно заявява необходимите средства за изпълнение на дейностите, осигуряващи ЗБУТ пред финансовите органи.
- 1.12 Осигурява здравословни и безопасни условия на труд както на работещите, така и на всички останали лица, които по друг повод се намират в или в близост до работните помещения, площадки на територията на ТПГ "Н.Й.Вапцаров" – гр. Радомир.
- 1.13 При осъществяване на дейността си работодателят е длъжен да се съобразява с изискванията на Закон за здравословни и безопасни условия на труд и поднормативните актове и документи към него.
- 1.14 В качеството си на работодател има пълно право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд като предприема административни мерки съгласно КТ.
- 1.15 Осъществява взаимодействие и координация с органите на МТСП, МОСВ, МЗ, МВР, МОН, отраслови министерства и ведомства и местните органи на самоуправление, представители на държавната власт в област Перник в дейността си по осигуряване на безопасните и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.
2. За предотвратяване на вредните последици в случаи на извънредни обстоятелства и съобразно спецификата на дейността директорът:
 - осигурява организация за действия по ликвидиране на опасността, оказване на първа помощ, противопожарна охрана и условия за евакуация на учениците, учителите и служителите, както и контактите със службите за гражданска защита, противопожарна охрана и спешна медицинска помощ.

- определя учителите и служителите, които ще изпълняват мерките за ликвидиране на опасността, първа помощ, борба с пожарите и евакуация на всички от сградата на училището.

3. Директорът на училището носи отговорност пред контролните органи по охрана на труда за несвоевременното и неправилното провеждане на инструктажите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана.
4. Директорът налага дисциплинарни наказания на учители, ученици, непедагогически персонал, извършили нарушения на правилата на ТБ.
5. Директорът на училището е длъжен да следи за провеждане на начален инструктаж на всички лица, пребиваващи на територията на училището при сключване на договор с други организации за самостоятелно или съвместно изпълнение на ремонти, строително – монтажни и други дейности и спазването на изискванията за безопасност.

Чл. 11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ОТГОВОРНОСТИ И ПРАВА НА ЗАМЕСТНИК-ДИРЕКТОРА

1. Познава и спазва Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
2. Спазва указанията по противопожарна безопасност.

Чл. 12. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ОСИГУРЯВАЩО КООРДИНАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО БЕЗОПАСНИТЕ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

1. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
2. Осъществява от името на директора координация и контрол в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд за щатния персонал и учениците.
3. Провежда началния, на работното място, периодичните и извънредните инструктажи с учители, непедагогическия персонал.

- Началният инструктаж се провежда за новопостъпили учители, служители и външни лица, които ще извършват дейност на територията на учебното заведение.

- За непедагогическия персонал периодичният инструктаж е три пъти в годината.

- За педагогическия персонал периодичният инструктаж се провежда два пъти през учебната година, а именно в началото на учебната година и след пролетната ваканция.
 - Извънреден инструктаж се провежда след трудова злополука, авария или бедствие или при груби нарушения на настоящия правилник.
4. Регистрира инструктажите в Книги за инструктаж.
 5. Издава служебни бележки на новоназначените учители и служители и ги предоставя на завеждащия служба „Личен състав” за съхранение в личните досиета.
 6. Разработва Програми за провеждане на начален и периодичен инструктаж.
 7. Организира и участва в разработването на инструкциите за безопасна работа в помещенията.
 8. Участва в извършването на периодичния контрол на санитарно-хигиенното състояние във всички помещения.
 9. Участва в разследването на трудовите злополуки.
 10. Периодично информира директора за състоянието на условията на труд в учебното заведение и за хода на изпълнение на поставените задачи, заповеди и предписания.
 11. Дава предложение за подобряване условията на труд.
 12. Следи за изправността и наличността на ПП съоръжения.
 13. Следи за състоянието на проходите за евакуация.
 14. Ежегодно посещава курсове за опресняване на знанията си по БЗУТ.
 15. Съхранява възложената му със заповед от директора документация по БЗУТ и периодично актуализира същата при необходимост.
 16. Проучва офертите на Службите по трудова медицина и участва при изготвяне оценката на риска на просветното звено.
 17. Задължително организира и участва при разработването на вътрешните правила за осигуряване на безопасните и здравословни условия на труд.
 18. Изисква и контролира наличието на видно място на инструкции за работа в кабинетите, работилници и лаборатории.
 19. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

Чл. 13. ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧИТЕЛ ПО ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ И ОБЩОТЕХНИЧЕСКИ ПРЕДМЕТИ

1. Носи отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебните занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от учебното заведение.

2. В първия учебен час, по общообразователни и общотехнически предметите свързани с практически дейности, извършва инструктаж на работното място, а в началото на съответния час извършва ежедневен инструктаж. Учениците се подписват съответно в книгата за инструктаж на работното място и книгата за ежедневен инструктаж, с което удостоверяват, че са запознати и ще спазват изискванията по здравословни и безопасни условия на труд.
3. Следи за здравето състояние на учениците и контролира спазването на здравно - хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.
4. Контролира спазването на правилата за експлоатация и охрана на труда при работа с УТС, материали, апарати и съоръжения, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота на учениците.
5. Познава и спазва Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
6. Съвместно с лицето, което осъществява координацията и контрола на БУТ в училището, разработва правила за безопасни условия на възпитание, обучение и труд по учебните предмети, по които преподава.
7. Проявява възискателност към всеки ученик за спазване правилата и изискванията за БР. Постоянно наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата взема съответни мерки.
8. Запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията.
9. Осигурява инструкции, схеми, маркировки за безопасна работа, които поставя на видно място.
10. Следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка.
11. Създава навици в учениците те сами, преди започване и по време на работа внимателно да оглеждат работното си място и при забелязване на нередности да го уведомяват.
12. Не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.
13. Спазва графика на учебните часове и осигурява регламентираната почивка между тях.
14. При злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и уведомява незабавно директора на училището, родителите на ученика или близките на работника или служителя.

15. След приключване на учебните занятия учителят задължително проверява за отворени кранове на чешми, забравени електрически уреди, учебно – технически средства и осветление; затваря прозорците и заключва помещението.
16. Проветрява помещенията през междучасията.
17. Не оставя без контрол учениците в училищните кабинети.
18. Спазва указанията по противопожарна безопасност.

**Чл. 14. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛ ПО ИНФОРМАТИКА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ
/РЪКОВОДИТЕЛ /ЗАВЕЖДАЩ/ КОМПЮТЪРЕН КАБИНЕТ/**

1. Извършва в първия учебен час инструктаж на работното място и периодичните инструктажи съгласно нормативните документи, като запознава учениците с изискванията за безопасна работа с компютърната техника, нормите и хигиенните правила при работа с персонални компютри, както правните и етични аспекти при работа с информационни технологии и вредните последствия от продължителни занимания и компютърни игри.
2. Лицата, които провеждат обучение или извънучебни дейности на ученици с персонални компютри, извършват задължително инструктаж срещу подпис на родителите на тези, които не са навършили 16 години, за нормите и хигиенните правила при работа с персонални компютри, както и за вредните последствия от продължителни занимания и компютърни игри.
3. Постава на видно и достъпно за четене място инструкция за безопасна работа.
4. Диагностицира и предприема действия за отстраняване на възникналите технически проблеми с компютрите, комуникационните устройства, както за инсталиране и обновяване на програмното осигуряване.
5. Отговаря за правилното съхранение и наличността на оборудването в компютърната зала. Преподавателят носи цялата отговорност по опазване и съхранение на техниката в компютърната зала.
6. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
7. Преди започване на работа проверява внимателно състоянието на техниката в компютърната зала и постоянно съблюдава мерките за сигурност.

8. Проявява взискателност към всеки ученик за спазване правилата и изискванията за БР. Постоянно наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата да взема съответни мерки.
9. Запознава учениците с възможните последици в случай на неспазване на изискванията.
10. Следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка.
11. Създава навици в учениците преди започване и по време на работа внимателно да оглеждат работното си място и при забелязване на нередности да го уведомяват.
12. Не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.
13. При злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и уведомява незабавно директора на училището.
14. Не допуска оставане на ученици в компютърната зала без присъствие на учител.
15. След приключване на учебните занятия е длъжен: да провери работното състояние на наличната техника, да провери дали всеки компютър е изключен, да провери дали са затворени крановете на чешмите, да затвори прозорците и залючи залата.
16. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

Чл.15. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛ ПО ХИМИЯ

1. Да постави на видно и достъпно за четене място инструкция за безопасна работа.
2. Учителят инструктира учениците, преди началото на лабораторните занятия, като ги запознава с правилата за безопасно обучение и труд в кабинета по химия, след което учениците се подписват в книгата за ежедневен инструктаж.
3. Учителят е длъжен да държи отровни, радиоактивни, samozапалващи се, взривни и други подобни вещества в шкафове, недостъпни за учениците, върху, които има поставени установените знаци за безопасност.
4. Задължение на учителя е да приучи учениците да работят точно и вярно с химичните апарати и вещества.
5. През време на работа в кабинета да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците.
6. При използване на различни видове нагреватели под тях да се поставя подложка от топлоизолационен материал. Учителят трябва да следи спиртните лампи да не се гасят чрез духане, а само с капачките им. Горящите спиртни лампи не се преместват от едно място на друго.

7. Следи за старателното измиване на ръцете на учениците след работа с химични вещества.
8. Да не допуска оставане на ученици в кабинета без присъствието на учител.
9. В случай на злополука да вземе спешни мерки за оказване на първа помощ и да уведоми директора на гимназията.
10. След приключване на работа да се изключат всички нагревателни уреди и съоръжения и се проверят от дежурния ученик в кабинета и учителя
11. Да познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
12. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
13. Да проветрява помещенията през междучасията.

Чл. 16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛ ПО УЧЕБНА, ЛАБОРАТОРНА И ПРОИЗВОДСТВЕНА ПРАКТИКА

1. Да извършва инструктажмясто на работното и ежедневен инструктаж преди всяко учебно занятие по БХТ и ПО с учащите и да ги регистрира в книгата за периодичен и съответно ежедневен инструктаж, като следи за точното и пълно попълване на всички графи.
2. Да осигури инструкции, схеми, маркировки за безопасна работа, които да поставят на видно място.
3. Да запознае учениците с действието на използваните технически средства и изисквания за тяхното обезопасяване.
4. Преди започване на часа по учебна практика и лаборатория, внимателно да проверява състоянието на всички ползвани от учениците електроуреди, съоръжения, инсталации, шнурове, контакти, щепсели, апарати и др., които трябва да бъдат сигурно обезопасени против директен или индиректен допир с електрическия ток.
5. През време на провеждане на практиката, да наблюдава и следи постоянно за работата на използваните съоръжения и при забелязване на нередности незабавно да ги изключва от действие.
6. Включването и изключването на захранващото напрежение да става само от учителя, при съблюдаване мерките за сигурност.

7. Да проявява вискателност за спазване на правилата и изискванията за безопасна работа, за използване на подходящо работно облекло и ЛПС, заемане на правилна и ергономична стойка.
8. Да знае във всеки момент местопребиваването на всеки ученик от групата и каква работа извършва.
9. Постоянно да наблюдава работата на всеки и в случай на неспазване изискванията за безопасна работа да взема съответни мерки.
10. Да следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка.
11. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи, като особено строго съблюдава да не извършват самостоятелно поправка на електрически уреди, инсталации и съоръжения.
12. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на първа медицинска помощ и да съобщава на директора на училището.
13. Да не допуска оставането на ученици в помещението за обучение по практика без присъствие и наблюдение на учител.
14. За всеки ученик или група ученици да има самостоятелно работно място.
15. При провеждане на практическите занятия във фирма преподавателите изискват от завеждащия службата по охрана на труда подробно да разясни на учениците техническите и технологически условия на производство, където ще се провежда практиката и всички правила и изискванията за безопасна работа.
16. При провеждане на учебна и производствена практика извън училище в началото на всяка година провежда и инструктаж по безопасно придвижване до фирмата, като отразява това в книга за инструктаж по БДП.
17. При провеждане на учебна практика във фирма, да не разрешава работа на обекти извън град Радомир, без предварително писмено съгласие от родителите.
18. Да познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

Чл.17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ

1. Извършва инструктаж на работното място съгласно нормативните документи.
2. Поставя на видно и достъпно за четене място инструкция за здравословно и безопасно обучение във физкултурните салони.

3. Ежедневно, преди започване на занятия по физкултура да извършва оглед и проверка за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се ползват.
4. Да не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от злополука.
5. Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние.
6. Да оказва помощ при изпълнението на трудни и опасни елементи от упражненията.
7. При хвърляне на уреди да съблюдава да няма хора на мястото около попаденията.
8. Да следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не изисква изпълнение на трудни елементи.
9. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията, особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност при сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.
10. Да следи за спазване на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилната, разположението на уредите и др.
11. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.
12. Да проветрява салона през междучасията.
13. По време на часовете да не остава учениците без пряко наблюдение.
14. Да не допуска присъствие на ученици във физкултурните салони /площадка/, които съгласно разписанието на часовете нямат редовен час по Физическа култура и спорт.
15. В часовете по физическа култура и спорт всички ученици от даден клас, заедно със съответния учител, по време на целия час ползват един и същ физкултурен салон /площадка/. Не се разрешава оставането на ученици без присъствие на учител във физкултурен салон /площадка/ и влизането във физкултурен салон без игрално облекло.
16. Да познава и спазва разпоредбите на Правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
17. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

Чл.18. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КЛАСНИТЕ РЪКОВОДИТЕЛИ

1. Учителите, които са класни ръководители осъществяват началния инструктаж на новопостъпилите ученици и осигуряват подписа им в книгата за начален инструктаж. В

първите часове на класа, след началото на учебната година, учениците се запознават с Правилника за здравословни и безопасни условия на труд, обучение и възпитание на училището.

2. Началния инструктаж на учениците се провежда в не по-малко от един учебен час.
3. Класните ръководители на ученици постъпили в училището през предходните години извършват инструктажа на работното място и периодичните инструктажи, като осигуряват подписа на учениците в книгата за периодичен инструктаж. В първите часове на класа учениците се запознават с измененията в Правилника за здравословни и безопасни условия на труд, обучение и възпитание на училището и се припомнят основните им задължения.
4. Класните ръководители са длъжни да извършват инструктаж на учениците три пъти в рамките на учебната година – в началото на учебната година, след коледната ваканция и след пролетната ваканция.
5. Класните ръководители работят по учебна програма за обучение на учениците за действие при бедствия, аварии, катастрофи и пожари. В годишните разпределения се предвиждат темите по месеци и се вземат по определения график.
6. На първата родителска среща запознават родителите с настоящия правилник срещу подпис.

Чл. 19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЕЖУРНИТЕ УЧИТЕЛИ

1. Дежурните учители са длъжни да спазат графика за дежурство като част от грижите за опазване здравето и живота на учениците в училище.
2. Дежурните учители следят за спокойното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата в училищната сграда.
3. Следят и информират своевременно директора, заместник-директора и касиер-домакина за установени повреди, липси, аварии или други такива по ел. инсталации, водопроводната и канализационната мрежа, отоплителната система и др.

Чл.20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА МАСОВИ И ИЗВЪНУЧИЛИЩНИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. Присъстват при провеждане на мероприятията, следят за спазване на реда и всички изисквания за безопасност.
2. При провеждане на мероприятиято:
 - Забранено е да се гаси напълно светлината в помещението.

- Забранено е произвеждането на светлинни ефекти с химически или други вещества, които могат да причинят пожар.

- Разположението на маси и столове да не затруднява бързото напускане на помещението.

3. При придвижване по улиците да се спазват установените правила, да не се създава опасност и пречка на движението.

4. В случай на злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора.

Чл.21. Учителите имат право да предлагат за санкции ученици, които не изпълняват изискванията по настоящия правилник.

Чл.22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

1 Да изслушват внимателно инструктажа по БХТ и ПО на учителя както и инструктажа, провеждан във фирмата преди започване на учебната или производствената практика за правилно и безопасно провеждане на часовете.

2 Да се разписват в книгите за инструктаж в училището и във фирмата, с което удостоверяват, че са им известни правилата и изискванията за безопасност на труда и се задължават стриктно да ги спазват.

3 Да ползват задължително необходимото работно облекло, ЛПС и други материали, апарати, уреди, обезпечавачи безопасната работа.

4 Да поддържа образцов ред и чистота на работното си място.

5 Преди напускане на кабинета да предават на учителя всички получени материали, уреди, инструменти и да подреждат и почистват работното си място.

6 Преди започване на работа да огледат внимателно работното си място и при забелязване на най-малки неизправности или несъответствия, веднага да уведомят учителя.

7 При злополука да уведомят учителя и да окажат помощ на пострадалия.

8 Да познават действието на машините и съоръженията, на инсталациите, приборите и механизмите, с които ще работят и да спазват всички специфични изисквания от инструкциите за безопасна работа с тях.

9 На учениците се забранява да извършват ремонти по уредите, инсталациите и съоръженията.

- 10 На учениците се забранява самоволно да извършват дейности, които не са свързани с възложените задачи.

Чл. 23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ГЛ.СЧЕТОВОДИТЕЛ“:

1. Стриктно спазва инструкцията за безопасна работа.
2. Информира незабавно директора или председателя на Групата по условия на труд за неизправности по оборудването, които могат да застрашат живота и здравето на работещите.
3. Съдейства на директора и на председателя на Групата по условия на труд при изпълнението на мероприятията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и на предписанията, дадени от контролните органи.
4. Почиства редовно работното си място и работното оборудване в съответствие с хигиенните и технологични изисквания.
5. Поддържа и повишава знанията и квалификацията си по безопасни и здравословни условия на труд.
6. Познава и спазва разпоредбите на настоящия Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
7. Спазва указанията по пожарна безопасност.
8. В случай на злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора.

Чл. 24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ТЕХНИЧЕСКИ ИЗПЪЛНИТЕЛ“

1. Да организира работата за изпълнение и спазване на предварителната и последваща дейност по приложение на трудовото законодателство.
2. Да оформя актове за трудови злополуки при отсъствие на лице, натоварено за това.
3. Да познава и спазва разпоредбите на настоящия Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

4. Носи отговорност за нормалната работа на техническите средства, които използва в пряката си работа.
5. При нарушаване на трудовата дисциплина носи дисциплинарна отговорност.
6. Да спазва указанията по пожарна безопасност.
7. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора.

Чл. 25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЪЛЖНОСТТА „КАСИЕР-ДОМАКИН”

1. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
2. Да спазва указанията по пожарна безопасност.
3. Да организира процеса на снабдяването, съхранението, стопанисването и използването на стоково-материалните ценности съобразно техните свойства и предназначение.
4. Да информира директора своевременно за неизправност в системите за осветление, отопление, канализация и вентилация.
5. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора.
6. Длъжен е ежедневно да прави обход на училищната сграда и да следи за повреди, които биха могли да застрашат живота и здравето на пребиваващите в училището.
7. Да информира незабавно директора и заместник-директора за възникнала обстановка при работа, която може да представлява непосредствена опасност за здравето и живота на ученици и служители и за всички неизправности, които се констатират.

Чл. 26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦАТА, КОИТО ДЕЖУРЯТ НА ПОРТАЛА

1. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
2. Да познава и спазва разпоредбите на настоящия Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
3. Да спазва установения за учебното заведение пропускателен режим.

4. При съмнения и възникнали проблеми по време на работа незабавно да уведомява директора или други компетентни органи.
5. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора.
6. Не допуска влизането и паркирането на МПС на територията на просветното звено с изключение на определените със заповед от директора.
7. След работно време има задължение да заключва входните врати и портали на сградата и на двора на училището.

Чл. 27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА „ОБЩ-РАБОТНИК „

1. Да знае и спазва указанията по противопожарна безопасност.
2. Да познава и спазва разпоредбите на настоящия Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
3. При възникнала необходимост или подаден сигнал от страна на учител, служител или ученик, незабавно да се отзовава и отстранява по компетентност повредата или опасността.
4. Да спазват инструкциите за безопасна работа, отнасящи се за всяка машина, уред, инструмент, които ползват.
5. Да ползват лични предпазни средства при работа с различни уреди, машини, инструменти.
6. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора.
7. Забранено е на работника по поддръжка да възлага на учениците несвойствени за тях задачи, които могат да доведат до трудова злополука.
8. Ежедневно да прави обход на училищната сграда и да следи за повреди, които биха могли да застрашат живота и здравето на пребиваващите в училището.
9. Да информира незабавно директора и заместник - директора за възникнала обстановка при работа, която може да представлява непосредствена опасност за тяхното здраве или здравето на околните и за всички неизправности, които се констатираат.
10. Да съдейства на ръководството при изпълнение на мероприятията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и на предписанията, дадени от контролните органи.

11. Да се грижи за собствената си безопасност и за безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършваната от него дейност.
12. Да използва опасните вещества и материали като ползва средства за лична защита.

Чл. 28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЪЛЖНОСТТА „ЧИСТАЧ”

1. Да почиства праха в класните стаи и кабинети, в административните помещения, във физкултурния салон и работилниците.
2. Да мие коридорите, стълбищата и сервизните помещения по време на учебни часове и след приключване на учебните занятия.
3. Да почиства ежедневно района на училището от смет.
4. Да почиства ежеседмично цоклите, вратите и прозорците.
5. Да се грижи за цветята в определеният му район.
6. Да прави обход на училищната сграда и да следи за повреди, които биха могли да застрашат живота и здравето на пребиваващите в училището.
7. Да подпомага работата на дежурните учители във връзка с поддържане на дисциплината и хигиената в коридорите на учебното заведение по време на часовете и междучасията.
8. Да опазва материалната база и поверения му инвентар.
9. Да познава и спазва разпоредбите на настоящия Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
10. Да спазва указанията по пожарна безопасност.
11. Да проветрява учебните стаи и коридорите.
12. При хигиенизиране на помещенията в учебната сграда и извън нея да спазват изискванията и предписанията на ХЕИ. Да спазват инструкциите за употреба на лични предпазни средства.
13. Веществата и материалите, с които работят, да се съхраняват на определените за това места и да са маркирани според изискванията по трудова безопасност, хигиена на труда и ППО.
14. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО И ЗДРАВΟΣЛОВНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ

ХИГИЕНА НА ТРУДА

Чл.29. ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ РАБОТНАТА СРЕДА СА:

1. Микроклимат – температура, влажност и скорост на движение на въздуха, отопление и вентилация

- 1.1 Учебните кабинети и работилници да бъдат с осигурено отопление съгласно санитарните норми.
 - при седяща работа в класните стаи и кабинети - 18-20⁰ С
 - в работилници - 16-18⁰С
 - физкултурен салон - 17-18⁰ С
- 1.2 Температурата на класните стаи де се установява с термометри, разположени във фойето на входа на училището.
- 1.3 Климатичите да се поддържат в изправно техническо състояние.
- 1.4 Относителната влажност в учебните помещения да е 40-60%.
- 1.5 Движението на въздуха в училищните кабинети да не надвишава 20- 30 м/сек.
- 1.6 В учебните кабинети да се осигури проветряване чрез механично отваряне на прозорците.
- 1.7 В междучасията и през почивките трябва да се осигурява неколкократно обмяна на въздуха в учебните помещения.

2. Естествено и изкуствено осветление

- 2.1 В учебните стаи и работните помещения се осигурява естествено и изкуствено осветление /чл.74 от Нар.№ 7/.Осветеността трябва да е съобразена с извършваната работа в помещението /чл.75,78,80 от наредба № 7/, а именно:
 - на работната маса, чина – 300 лукса
 - лаборатории и работилница – 300 лукса
 - стаи на преподавателите – 200 лукса
 - физкултурен салон, на пода – 200 лукса
 - шлосерска работилница – 200 лукса.

2.2 Във всички помещения трябва да се вземат мерки за максимално използване на естественото осветление. Отношението на остъклената площ на прозорците към площта на пода на помещенията трябва да бъде 1:4, за да се осигури нормално естествено осветление.

2.3 Изкуственото осветление да осигурява:

- създаване на работно място с достатъчна осветеност на работната повърхност;
- светлинният поток на тази повърхност да бъде разпространен равномерно;
- източниците на светлина да не оказват ослепяващо действие.

2.4 Да се спазват нормите на изкуствено осветление:

2.5 Не се допуска работа само с локално осветление, тъй като то предявява големи изисквания към адаптация на зрителния анализатор.

2.6 Осветлението трябва да осигурява добра видимост и да дава възможност за работа на зрителния анализатор без неговото налягане.

2.7 Чиновете да са разположени на разстояние 2 – 2,20м от дъската.

3. Нейонизиращи лъчения и електромагнитни полета

На ученици до 18-годишна възраст не могат да се възлагат дейности, при които имат контакт с йонизиращи лъчения и канцерогенни вещества, както и такива с нейонизираща радиация /електромагнитни полета/ с наднормени нива /БДС 4525-78/.

Чл.30. ФИЗИОЛОГИЧЕН РЕЖИМ НА ТРУД И ПОЧИВКА ПО ВРЕМЕ НА РАБОТА

1. Режимът на труд и почивка на непедagogическия персонал е съобразен с Наредбата за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа.
2. Педагогическият персонал ползва за почивка междучасията и свободните от занятия часове.

Чл.31. ФИЗИЧЕСКО НАТОВАРВАНЕ

1. При ръчна работа с тежести да се спазват нормите и правилата, посочени в Наредба за физиологичните норми и правила за ръчна работа с тежести.
2. Забранено е извършването на редовна ръчна работа с тежести от лица от 16 до 18-годишна възраст.
3. Теглото на тежестта при единично вдигане и пренасяне от лица от 16 до 18 годишна възраст да не превишава: 10 кг за девойки и 20 кг за младежи.

4. Теглото на тежестта при единично вдигане и пренасяне от лица от 15 до 16-годишна възраст да не превишава: 8 кг за момичета и 15 кг за момчета.

Чл.32. САНИТАРНО БИТОВО ОБСЛУЖВАНЕ

Учебното заведение е осигурено с:

- умивални, тоалетни;
- стаи за почивка;
- необходимото количество питейна вода.

Експлоатацията им е съобразна с хигиенните изисквания на нормативните актове.

Чл.33. ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

1. Противопожарни изисквания към помещенията:

Цялостната учебна и производствена дейност в ТПГ „Н.Й.вапцаров” гр.Радомир се организира в съответствие с изискванията на Наредба № 8121з-647 от 1 октомври 2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите и поднормативните актове за пожарна безопасност.

- 1.1 В учебното заведение да се осигури необходимото количество вода за противопожарни нужди.
- 1.2 Към всички помещения, съоръжения, водоизточници да се осигурява свободен достъп. Пътищата, входовете, проходите да са изправни, свободни от материали, а през зимата, почистени от сняг.
- 1.3 В сградата на училището с указателни знаци да се посочат аварийните изходи.
- 1.4 Учителите, помощният персонал и служителите в края на работното време са длъжни да проверят и оставят в пожаробезопасно състояние работното си място, апаратите, машините.
- 1.5 Учебните работилници да се поддържат подредени и почистват ежедневно от горими отпадъци. Всички горими отпадъци да се изнасят своевременно.
- 1.6 Да се прави ежедневна проверка за изправността на електрическите инсталации и съоръжения. Да не се допускат искри, къси съединения и претоварване на електрическите консуматори. Нередностите да се отстраняват своевременно.
- 1.7 Стриктно изпълнение на Плана за действие при възникване на пожар, бедствия и аварии и План за евакуация на гимназията.

1.8 На всеки етаж на видно място да се постави план /схема/ за евакуация на всички пребиваващи в сградата, който да се разгласи сред учениците в часа на класа.

2 Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия.

2.1 Помещенията, в които се провеждат масови мероприятия трябва да бъдат от първа или втора степен на пожароустойчивост. Да имат най-малко два изхода за навън и да са спазени всички други изисквания за евакуация на хора.

2.2 За провеждане на масово мероприятие трябва да бъдат осигурени необходимите средства за пожарогасене.

2.3 През време на масово мероприятие с ученици трябва да присъства дежурен представител от ръководството на ТППГ "Н.Й.Вапцаров" - гр.Радомир, който да следи и отговаря за спазването на всички правила по противопожарна охрана.

2.4 При провеждане на масово мероприятие е забранено:

- осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да предизвикат пожар;
- да се гаси напълно осветлението в помещението;
- разполагане на мебели и предмети, възпрепятстващи бързото и лесно напускане на помещението.

При пожар - тел.: 112

Чл.34. РАБОТНО ОБЛЕКЛО И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА

1. При изпълнение на работа по време на учебна практика в работилниците учениците носят подходящо работно облекло и ползват ЛПС, съобразено с изискванията за безопасна работа.
2. При провеждане на производствена практика в предприятие, учениците следва да се осигуряват с ЛПС, специално работно облекло и обувки, каквито се полагат на работниците от това предприятие.

Чл.35. ПРАВИЛА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПОМЕЩЕНИЯТА И ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА С МАШИНИ, ИНСТРУМЕНТИ И СЪОРЪЖЕНИЯ В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ

1. Учебните кабинети, лаборатории, физкултурни салони и др. трябва да бъдат устроени в помещения с благоприятни условия за работа, осигуряващи минимално напрежение на

нервната система и сърдечно-съдовата дейност на ученика, намаляващи умората, а оттам и възможността за трудови злополуки;

2. Учебните помещения трябва да отговарят на санитарно-хигиенните изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление, вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и т.н.;
3. Учебните помещения, машини, инструменти, апарати и др. технически средства да бъдат напълно механично, електро и пожаробезопасени;
4. Учебните помещения да бъдат снабдени с инструкции за безопасна работа.

Чл.36. ОРГАНИЗИРАНО ПРИДВИЖВАНЕ НА УЧЕНИЦИ, И ДРУГ ПЕРСОНАЛ КАТО ПЕШЕХОДЦИ, ВЕЛОСИПЕДИСТИ ИЛИ ПЪТНИЦИ В ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА

1. При организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци, велосипедисти или пътници в транспортни средства се спазват изискванията на Закон за движение по пътищата и Правилника за прилагането му.
2. Пешеходците, участващи в движението по пътищата са длъжни да спазват установените правила, а именно:
 - пешеходците се движат по дясната страна на тротоарите, а ако няма такива – по банкета;
 - движение по платното е разрешено само, ако движението по тротоара е невъзможна /разкопан, зает с материали/;
 - допуска се движение по платното още в случай на организирано шествие, колона;
 - преминаване на пътя става на пешеходна пътека;
 - при намалена видимост движение на колони по пътя е забранено;
 - забранено е на пешеходците да излизат на пътното платно пред или зад стоящи, спиращи, потеглящи транспортни средства;
3. Ученици могат да бъдат превозвани с обществени превозни средства, предназначени специално за пътници, с лични превозни средства и превозни средства, пригодени за тази цел.
4. Забранено е превозването на деца с товарни автомобили, освен в случаи на бедствия, когато се придружават от двама ръководители;
5. Качването и слизането от транспортно средство става през вратите, когато последното е спряло.
6. По време на пътуване на учениците е забранено да стоят на стъпалата, да отварят вратите, да се навеждат през прозорците, да пречат на видимостта на шофьора.

7. Когато деца се превозват групово в автобуси, на предната и задната част на автобуса се поставя надпис.

Чл.37. ДЕЙНОСТ В СЛУЧАЙ НА АВАРИЯ, ПОЖАР ИЛИ ПРИРОДНО БЕДСТВИЕ

1. Педагогическият съвет утвърждава състава и директорът назначава със заповед Комисия за организиране и провеждане на аварийно-спасителни работи не по-късно от началото на учебната година.
2. Комисията разработва и директорът утвърждава План за предотвратяване и ликвидиране на бедствия, аварии и катастрофи не по-късно от началото на учебната година.
3. Всички длъжностни лица и ученици се запознават с Плана за предотвратяване и ликвидиране на бедствия, аварии и катастрофи срещу подпис.

ГЛАВА ТРЕТА

ОКАЗВАНЕ ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

Чл.38. Оказването на долекарска помощ включва:

1. Обработка на рани

- 1.1 Почистването на раната от грубо замърсяване се извършва, като се отстраняват малки чужди тела на повърхностния слой на раната с тампон и се промива с кислородна вода. Обработката е от краищата на раната навън с памук, напоен със спирт или йодна тинктура. Върху раната се поставя стерилна превръзка, като се използва стерилна марля, чисти кърпи и други и се внимава да не се замърси допълнително. При повърхностни рани може да се използва цитопласт.
- 1.2 Ако направената превръзка е напоена с кръв, да не се сменя, а да се направи друга върху нея.
- 1.3 Ако в раната е попаднало голямо чуждо тяло, кръвотечението се спира, като се притиснат краищата на раната около чуждото тяло. Върху раната и чуждото тяло се поставя марлена превръзка. С бинта не се минава върху чуждото тяло. При попадане на чужди тела в окото се прави суха превръзка с марля или чиста кърпа, и пострадалия се отвежда при лекар.
- 1.4 Бинтът се навива от ляво на дясно, като намотките са равномерни. Започва се от по-тънката част на крайника към по – дебелията.

- 1.5 Да не се пипа раната с ръце, защото върху тях има много микроби, способни да предизвикат инфекция!
- 1.6 Да не се промива раната с вода или други течности, за да не попадат замърсяващите материали, намиращи се около нея, вътре в самата рана!
- 1.7 Да не се поставя памук върху раната!
- 1.8 Пострадалият се транспортира с придружител и се вземат мерки да не настъпят усложнения.

2. Кръвотечения и кръвоспиране

2.1. Според наранения кръвоносен съд кръвотеченията са :

- Артериални - изтичането на кръвта е на тласъци в съответствие с ударите на сърцето. Има ярко червен цвят /наситена е с кислород/. Тези кръвотечения са най-опасни;
- Венозно --кървта има тъмно червен цвят и изтича равномерно;
- Капилярни- кръвта изтича на капки.

2.2 Кръвоспиране – при външно кръвотечение може да се извършва ръчно притискане на кървящия кръвоносен съд на мястото на нараняването или чрез кръвоспираща превръзка над раната; пристягане с гумен маркуч, бинт, турникет или друго подръчно средство; чрез максимално свиване на крайника. Пристяга се докато пулсът на артериите под мястото на притискане изчезне. На всеки 1 до 2 часа се отпуска малко превръзката, за да се ороси крайникът, след това се затяга отново.

2.3 Кръвоспиране при кръвотечение от носа – при удар пряко върху носа може да се получи кръвотечение. Кръвоспирането се извършва със студен компрес или тампон от марля или памук, напоен с кислородна вода в кървящата ноздра.

3. Травми

- 3.1. Наранявания в коремната област --пострадалият трябва да лежи със свити към корема крака. Върху корема се поставя бутилка със студена вода, или ако има лед. При тези наранявания е необходимо бързо да се повика бърза помощ.
- 3.2. Навяхвания – Първичната долекарска помощ е повдигане на пострадалия крайник, поставяне на студен компрес или лед, налагане на стегната бинтова превръзка, създаване на пълен покой на крайника и даване на обезболяващи лекарства.

- 3.3. Изкълчвания – Признаците са: силна болка около ставата, невъзможност да се движи ставата, видима деформация в ставата, подуване или посиняване около ставата и принудително положение на крайника. Първичната долекарска помощ е стегната превръзка, ограничаване на движението и лед, създаване на пълен покой, даване на болкоуспокояващи.
- 3.4. Фрактура на костите - Признаците са: болка, оток, кръвоизлив, деформация на крайника, неспособност за нормално движение, патологична подвижност и затруднено дишане. Първичната долекарска помощ е кръвоспиране, даване на обезболяващи средства, обездвижване на крайника, като се спазва изискването да бъдат обхванати две съседни стави. Изключение се прави само за счупено бедро, като при него се обхващат три стави – колянна, тазобедрена и глезенна. Обездвижването е специфично за всяка част от човешкото тяло, закрепването на шината трябва да стане с бинт, триъгълна кърпа или колани. При обездвижване на гръбначния стълб, пострадалият не се поставя по корем.

4. Реанимация на дишането и кръвообращението

- 4.1. Тази помощ се налага при травматичен шок, поражения от електрически ток и други травми. Извършва се в следната последователност: освобождаване на горните дихателни пътища от чужди тела и материали и поддържане на тяхната проходимост. Ако дихателните пътища са запушени от обръщането на езика, то е необходимо той да се изтегли напред и да се фиксира в това положение. Фиксирането се извършва при максимално наклоняване на главата назад и едновременно притискане на горната челюст към долната, а дрехите се разхлабват. Дишането се подпомага като се използват някои от начините за изкуствено дишане. При изкуствено дишане уста в уста оказващият помощ поема дълбоко въздух и през марля енергично го издишва в устата на пострадалия, като му запушва носа. Пострадалият извършва пасивно издишване със своя гръден кош.
- 4.2. Ако е нарушена сърдечната дейност /пулсът се усеща слабо/, наред с изкуственото дишане се прави непряк масаж на сърцето, като се редуват 10 притискания на гръдния кош и 3 /три/ вдишвания и издишвания.

5. Отравяния и изгаряния

- 5.1. Отравяния от токсични газове. Въглеродният диоксид е силно токсичен газ без цвят и мирис. Отравянето се характеризира с главоболие, световъртеж, тежест и сърцебиене.

- Първичната долекарска помощ започва с извеждане от помещението на чист въздух. Ако е необходимо се прави изкуствено дишане или разтривки на тялото, затопляне на краката или кратковременно вдишване на спиртни пари.
- 5.2. Изгаряния - получават се под действието на топлина / гореща течност, огън, нажежени локални предмети/, киселини и основи, радиоактивно облъчване, получени по време на учебна практика и учебна лаборатория.
 - 5.3. Три са степените на изгаряния:
 - първа степен – зачервяване на кожата;
 - втора степен – мехури с бледожълтеникава течност, болезнени, лесно се пукат и загнояват;
 - трета степен - некроза на кожата, засегнато подкожие, получава се дълбока рана.
 - 5.4. Първична лекарска помощ при първа степен се прави с превръзка с 5 %-ен разтвор на натриев бикарбонат или суха стерилна превръзка. Внимание!!! Мехурите не се пукат, дрехите се режат, а не се събличат!!!
 - 5.5. При особено тежки изгаряния, долекарската помощ е суха стерилна превръзка, даване на обезболяващи и изнасяне от мястото на поражение. На пострадалия се дават подсладени течности /топъл чай, тонизиращи напитки или солени разтвори/.
 - 5.6. Първична долекарска помощ при изгаряния от киселини и основи- изгореното място се промива със силна струя вода. При поражение от киселини се неутрализира със слаб разтвор на сода бикарбонат, а при основи се неутрализира със слаб оцетен разтвор. След неутрализация се поставя суха стерилна превръзка.
 - 5.7. Токсикоинфекция – усложнения при тежки изгаряния, придружени с повишена температура, нервни разстройства, които довеждат до тежки психози и допълнителни усложнения. Първична долекарска помощ при токсикоинфекция - дават се обезболяващи и се прави суха стерилна превръзка.

Чл. 39. ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ ПОРАЖЕНИЯ ОТ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ТОК

Операциите по оказване на първична долекарска помощ се извършват в следната последователност:

1. освобождаване на пострадалия по най-бързия начин от напрежението - като до 1000 V, със сухи, непроводими предмети, а над 1000 V да се използват боти, ръкавици, щанги за съответното напрежение;

2. осигуряване на падането, ако пострадалия се намира на височина;
3. да се предвидят допълнителни източници на светлина, които де работят при изключване на общото захранване;
4. разкопчаване на дрехите, осигуряване на достъп на чист въздух, към носа да се поднася памук напоен с амоняк, лицето се намокря с вода, прави се проверка за дишане и пулс на пострадалия;
5. ако пострадалия е в безсъзнание и дишането и пулса са много слаби, се извършват следните действия;
 - освобождаване от дрехите;
 - разтваряне на устата;
 - почистване на устната кухина;
 - осигуряване на проходимост на дихателните пътища;
 - изкуствено дишане;
 - индиректен масаж на сърцето;
6. при изгаряния от електрически ток се действа както при други случаи;
7. електроофталмия /възпаление на ретината и роговицата и осветяване/, получава се при работа с електрожен, когато не се използват лични предпазни средства. Поставят се студени компреси, дават се аналгетици и се изпраща при офталмолог.

ТЕЛЕФОН: СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ – 112

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- § 1. Настоящият Правилник е приет на редовно заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 14/10.09.2024 г., на Обществен съвет с Протокол № 6/12.09.2024 г. и е утвърден със Заповед № РД-12-812/ 13.09.2024 г. на директора на училището.
- § 2. Настоящият Правилник влиза в сила от деня на неговото утвърждаване от директора.
- § 3. Правилникът може да бъде отменен, заменен или актуализиран със Заповед на директора на училището след решение на ПС и съгласуване със синдикалните организации.